

istenképisége egyúttal felszólítást is jelent számára a szabadság törvényében. Nem velünk született, kész elvekről van szó, hanem az értelem ösztönzéséről, amely a valóságból a szabad cselekvés törvényét tudja kikövetkeztetni (50). Ennél a pontnál a katolikus és evangélikus teológia összevetésére is sor kerül. A szerző hangsúlyozza, hogy a természetes ismeret és erkölcs nem kegyelemellenes jelent; ugyanakkor rámutat, milyen értelemben beszélhetünk Szent Pálnál a természetes erkölcsi törvényről, amely fellelhető a nemkeresztényeknél is, jóllehet ezek tudtukon kívül részeseznek Krisztus kegyelmében, így valósíthatják meg a jót. — Ezt a részt három oldalas függelék egészíti ki a szituációs etika problémájáról. Összefoglalása csattanós: „A pozitív szituációs etika nem arra les, hogyan lehet a szituációra hivatkozva az általános követelmények alól kibújni, hanem azt nézi, hogyan lehet a konkrét követelményt a személyes Isten személyünkhöz szóló hívásaként felfogni, és arra szeretetben válaszolni” (73). A bűnös állapotról, bűnről és bünfajtákról tárgyaló negyedik rész rámutat, hogy az Újszövetség szerint a hitetlenség a tulajdonképpeni bűn, ez azonban különféle módon sokszorozódhat és nyilvánulhat meg Istenhez és embertársainkhoz való viszonyunkban; joggal beszélhet tehát a teológus egyéb „bűnokról” is.

A könyv eredetije 1966-ban jelent meg első kiadásban. Magán viseli a zsinati megújulás jegyeit, elkerülve az utolsó években egyes moralistáknál tapasztalható szélsőségeket. A klasszikus kérdéseket vizsgálja modern, de kiegyensúlyozott felfogásban. A fordító szépen adja vissza a szerző gondolatait. Egy-két megjegyzése (pl. 30, 40, 83 stb.), úgy látszik, fel akarja hívni figyelmünket esetleges más felfogásokra. Talán érdemes lett volna közölni is ezeket a véleményeket. Így nemcsak étvágyunk támadna fel, hanem teljesebb képet kaphatnánk az erkölcsi kérdések teológijának alapfogalmairól, amihez Böckle műve egyébként igen megbízható útmutató.

Eke B. Antal

Solt Jenő: Így értsd az őszövétséget! Opus Mystici Corporis Verlag, Bécs 1975, 146 o.

Lelkipásztoroknak, szülőknek segédkönyv és minta, nagyobb gyermekeknek olvasmány a hitoktatás felrészítésére. Mind a két célt szépen szolgálja ez a bevezetés az őszövétségbe. 57 leckében dolgozza fel óriási anyagát. A figyelmet néha már a jó cím is felhívja: Otthon kaptunk (teremtés), A legelső esküvő (Éva teremtése), A béketűrész világbajnoka (Jób). Stílusában igyekszik a gyermekek — főleg a falusi ifjúság — világához és kifejezőmódjához alkalmazkodni. Lélektanilag ügyes a leckék felépítése: rövid bevezetés után a központi helyet az eredeti szentírási szöveg felolvasása foglalja el. (Talán jó lett volna ezt is közölni, hiszen az őszövétség sokhelyütt hiánycikk. Persze tetemesen megnövelte volna a könyv terjedelmét és így költségeit.) Felmerül azonban a kérdés: módszertanilag helyes-e és célravezető-e ennire kidolgozott katekéziseket adni. Vázlatos gondolatok hatása ösztönzőbb, jobban kedveznek az egyéniség érvényesülésének és időállóbbak. — A könyv közel hozza az akkori emberek életét és szokásait; ezt a nagy változást a mai ifjúság, amely szintén ilyeneken megy át, különösen megérti. Hogy Isten üzenetének emberi közvetítői néha nagyon is gyarló eszközök, azt jó hasonlattal igyekszik kivédeni: „A távirat hozhat jó hírt akkor is, ha korhadó oszlopokon és toldott-foldott vezetékeken jön” (38). Nemcsak eseménytörténetet ad, hanem főleg az események üdvörténeti jelentőségét hangsúlyozza. A próféták egész élete, tevékenysége erre az üzenetre van beállítva, de a többi személynél is külön kiemeli, pl. a prófétáló Dávid és a Salamon bölcsessége c. fejezetben. Sikerült arcéleket is fest: ilyenek Ábrahám, az Isten barátja és Dávid, továbbá Judit és Eszter okos helytállása kényes helyzetekben. Mindig rámutat az újszövetségi jelentőségre: pl. a jövőndőlés megvalósulása olyan, mint a hivatalos pecsét az okmányon (95). Jó fogásnak tartjuk a függeléként csatolt quiz-kérdéseket az őszövétséghez. A gyermekek így játszva tanulnak. Ezt látják a televízióban is.

Öry M.